

Petice Několik vět

Petici v červnu 1989 vypracovala Charta 77, podepsalo ji na 40 tisíc československých občanů. Text petice obsahoval např. požadavek na propuštění politických vězňů a svobodnou činnost sdělovacích prostředků a nezávislých iniciativ.

Sovětská okupace, Morava normalizační a návrat demokracie

1. část Sovětská okupace – srpen 1968

Srpen 1968

Postupné politické uvolňování ve společnosti v druhé polovině 60. let 20. století a pokus o reformu politického systému tzv. pražské jaro vyústil 21. srpna 1968 v násilný vpád vojsk pěti zemí Varšavské smlouvy: Sovětský svaz, Polsko, Maďarsko, Bulharsko a NDR (východní Německo). Okupace naší republiky způsobila hned první den oběti na lidských životech.

1. OTÁZKA:

Jaký čin a z jakého důvodu se rozhodl v únoru 1969 provést student Jan Zajíc? Seznam se s příběhem lidské pochoďně č. 2 v komiksu Lucie Lomové (na choďbě před expozicí). Znáš nějakého dalšího člověka, který provedl tentýž čin?

SRPEN 1968

SRPEN 1969

Prohlédni si obě dvojice portrétů osobností v expozici. Co měly společného? Můžeš dopsat jejich jména.

Ličové milice

Nazývaly se tak ozbrojené složky Komunistické strany Československa, které byly využívány po celou dobu komunistické vlády k zastrašování politických protivníků. Jejimi členy byli přívrženci KSČ, většinou dělníci, kteří tak vyjadřovali věrnost režimu. V obdobích nepokojů byly milice nasazovány společně s policií a vojskem například proti demonstrantům.

2. OTÁZKA:

Jaké prostředky používala Veřejná bezpečnost (tehdejší policie) proti demonstrantům? Dohledej v expozici a doplň chybějící písmena: ST _ ELB _ S _ ZN _ P _ Y _ VO _ N _ _ Ě L _

(odpověď najdeš v expozici na úvodním panelu k I. části)

Vše, že...
20.-22. srpna 1969 proběhlo násilné potlačení demonstrací při prvním výročí srpnové agrese, které si vyžádalo stovky zraněných včetně pěti obětí na životech? Šlo o jedno z největších aktivních vystoupení protikomunistickému režimu před listopadem 1989.

Napsal jsem řadu divadelních her. Stál jsem u zrodu Charty 77. Byl jsem iniciátorem a spoluautorem manifestu Několik vět. Pro kritiku komunistického režimu jsem byl několikrát zatčen a vězněn... Podílel jsem se na založení Občanského fóra. V prosinci 1989 jsem byl poprvé zvolen prezidentem.

Přesně o půlnoci 31. prosince 1992 se Česká a Slovenská Federativní republika rozdělila na samostatné státy – Českou a Slovenskou republiku.

2. OTÁZKA:

Čemu se v naší historii říká sametová revoluce? Vyber správnou odpověď.
1. rozdělení Československa
2. změna režimu provedená nenásilnou formou
3. nástup komunismu v Československu

love of velvet

Pornáš, kdo jsem? Dopiš moje jméno.

(Pomůže ti zrcadlově umístěný podpis).

Občanské fórum – politické hnutí, které v českých zemích v prvních dnech revoluce sjednotilo opozici a vedlo k vyjednávání se státní mocí. Hnutí rovněž sloužilo jako základ ke vzniku nových politických stran.

1968
Invaze vojsk Varšavské smlouvy 21. 8. 1968
1968–1989 – Normalizace

1975
Prezidentství Gustava Husáka 1975–1989

1985
1985–1991 – Perestrojka – ekonomické i politické reformy zahájené v polovině 80. let 20. století v SSSR tehdejším generálním tajemníkem KSSS Michailem Gorbačovem. Skončila po šesti letech nezdarem a rozpadem státu. A v konečném důsledku vedla i k pádu všech komunistických režimů v Evropě.

1989
Sametová revoluce 17. 11. 1989
Prezidentství Václava Havla 1989–1992

1990
První svobodné volby po pádu komunismu, v nichž přesvědčivě zvítězilo hnutí Občanské fórum.

1993
Rozdělením Československa vznikly dva samostatné státy: Česká a Slovenská republika. Česká republika se stala dne 1. ledna 1993 samostatným státem.

Normalizace

Nazýváme tak období, od srpna 1968, respektive od jara 1969, do listopadu 1989, které probíhalo v několika fázích. Postupně docházelo k zastavení demokratizačního procesu v Československu a k obnově prosovětského režimu – hrozby, manipulace s fakty i hodnotami, soustavné zpochybňování jinak smýšlejících lidí – období neutěšeného ekonomického vývoje, devastace životního prostředí a úpadku morálky.

Komunistickým režimem je takto pojmenována změna stavu směřující k „normálu“, tedy k nastolení takových opatření, které upevní pozici KSČ ve společnosti na úkor demokratizačních tendencí předchozích let.

Bratříčku nevzlykej,
to nejsou bubáci,
vždyť už jsi velikej,
to jsou jen vojáci,
přijeli v hranatých
železných maringotkách...

Víte, že...

lidem narozeným v silné
populační vlně začátkem
70. let 20. století se přeneseně
říká „Husákovy děti“?

1. OTÁZKA:

Dne 22. srpna 1968 československý písničkář a básník Karel Kryl spontánně složil píseň „Bratříčku, zavírej vrátka“.

Na jakou událost ve své písni reagoval?

.....

Víte, že...

nejvýznamnější svátek
komunistického režimu byl
1. máj – svátek práce a oslava
dělnické třídy? Od roku 1890
byl mezinárodním dělnickým
svátkem všech pracujících,
který byl totalitním režimem
zneužit k vlastní propagandě.
V tento den byly organizovány
masové prvomájové průvody,
kterých se museli povinně
účastnit žáci, studenti
a pracující místních podniků.

Gustáv Husák – hlavní představitel
normalizace v komunistickém
Československu. Třikrát zvolen
prezidentem, poprvé v roce 1975.

Buď vlastní, posílíš mír!

Smrt imperialismu!

Proklédni si tento exponát.
Jednalo se o práškovací letadlo
používané k kvojení pídy. Pilot
s ním létal i ve výšce pouhých
pět metrů nad terémem při malé
rychlosti.

2. OTÁZKA:

Jak se říkalo československému jednomotorovému
dolnoplošníku vyráběnému v letech 1963–1984?

.....

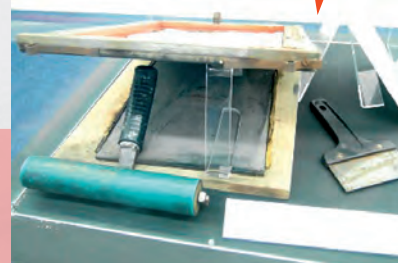

SPARTAKIÁDA – hromadné veřejné tělocvičné vystoupení.
Vycházela z tradice všesokolských sletů. Za totality ji komunisté
zneužívali k propagaci „šťastné přítomnosti pracujícího lidu“.
První proběhla v roce 1955, poslední v roce 1985. Lidé měli
doporučeno se jich „dobrovolně“ účastnit.

Víte, že...

kromě běžné policie (tehdy
zvané Veřejná bezpečnost)
fungovala za totalitního
režimu také tajná politická
policie (StB – Státní
bezpečnost)? Svou činností
zasahovala do osudů statisíců
občanů a do života celé
československé společnosti.

Najdi v expozici rozmnožovací rámeček
na list samizdatových textů. Víš, která
významná pelice na něm byla lištěna?
Najdeš ji ve vitríně.

Charta 77

Občanská iniciativa, která kritizovala státní moc za nedodržování
lidských a občanských práv v tehdejším Československu. Lidem,

kterí dokument Prohlášení Charty 77 podepsali, se říká signatáři. Jejich snahou bylo šířit opisy nebo xerokopie zakázané literatury označované jako **samizdat**. Disent se formoval od počátku 70. let jako společenství aktivních občanů, kteří se vymezovali vůči politické moci. Disidenti se snažili odporovat oficiálnímu režimu vydáváním tzv. samizdatové literatury, organizováním petičních akcí, protestních shromáždění apod. Díky svým postojům byli pronásledováni a trestáni.

Víte, že...

Víte, že tříkolové vozidlo
s plátěnou karoserií zvané
VELOREX (v překladu král
kol), bylo jediné schválené
vozidlo tohoto typu na světě?
Vymysleli ho konstruktéři
bratři Stránský, vyrábělo se od
počátku 50. let do roku 1971.

Palachův týden

Tento název dostalo sedm lednových dnů (15.–21. 1. 1989), během nichž proběhla série demonstrací, které začaly původně jako vzpomínková akce k uctění památky sebeupálení Jana Palacha. Demonstranty několikrát rozehnali a ztloukli příslušníci zásahových jednotek. Tyto nepokoje byly důkazem nespokojenosti občanů s režimem.

1. OTÁZKA:

Co se stalo 17. listopadu 1989? .....